

ние «Лучше вместе». Регистрация для голосования началась 27 августа 2014 г. 18 сентября 2014 г. явка составила 84,5%. На вопрос "должна ли Шотландия быть независимой страной?" «Нет» ответило 55.30%, «Да» — 44.70% [2]. В результате голосования Шотландия отказалась от независимости и сохранила свой союз с Англией, подтвердив, что право на самоопределение народа может быть реализовано с помощью референдума и что именно народ определяет право на свою судьбу.

Литература

1 Scottish independence referendum—URL: <http://www.bbc.com/news/uk-scotland-scotland-politics-19907675>(дата обращения: 10.03.2018)

2 Scottish referendum: Scotland votes 'No' to independence—URL: <http://www.bbc.com/news/uk-scotland-29270441>(дата обращения: 22.04.2018)

Я. С. Ермакоў

Навук. кiр. С. А. Чаронка,

канд. гіст. навук, дацэнт

ФОРТ САМТЭР І ПАЧАТАК ГРАМАДЗЯНСКАЙ ВАЙНЫ Ў ЗША

Пасля ўтварэння Канфедэрацыі галоўнай задачай яе кіраўніцтва стала здабыццё прызнання сваёй незалежнасці з боку ЗША. Вырашэнне гэтай задачы было непарыўна звязана з адной акалічнасцю – пытаннем прыналежнасці федэральнай уласнасці, якая знаходзілася на тэрыторыі тых штатаў, якія выйшлі са складу Саюза. Дзеля вырашэння наяўных праблем было прынятае рашэнне аб пасланні камісараў ў Вашынгтон. А. Лінкальн адмовіўся ад кантактаў, спасылаючыся на нелегатымнасць урада КША. Афіцыйных адносін так і не было наладжана, аднак праз свайго пасрэдніка камісары кантактавалі з дзяржсакратаром Сьюардам, што стала фатальным, бо інфармацыя, якую ён ім падаваў, была нявернай. У прыватнасці, ён казаў аб тым, што форт Самтэр, які знаходзіўся ў бухце Чарльстана, Паўднёвая Караліна, усё-такі будзе зданы. Яна супярэчыла іншай, дзе было сказана, што да форта была адпраўлена экспедыцыя ці то для папаўнення харчу, ці то для яго ўзмацнення [1, р. 446–461].

Часовым прэзідэнтам КША Дж. Дэвісам у святле прадстаўленай інфармацыі пасля нарады са сваім кабінетам было прынятае рашэнне, калі гэта магчыма, узяць форт да прыбыцця экспедыцыі. Гэтае рашэнне 10 красавіка было прынята камандуючым сіламі Канфедэрацыі ў Чарльстане П. Барэгарам. 11 красавіка ён даслаў ультыма-тум камандуючаму Самтэра Андэрсану: «мне было загадана... патрабаваць эвакуацыі форта» [2]. Андэрсан у той жа дзень на патрабаванне адказаў адмоўна [2]. Пасля Барэгар адправіў яшчэ адзін ліст, дзе напісаў, што «калі вы заявіце час... і калі вы не будзіце карыстацца зброяй... мы ўстрымаемся ад агню» [2]. У адказ Андэрсан прапанаваў эвакуіраваць форт 15 красавіка, але пры ўмове што да гэтага часу з боку ўрада не паступяць распараджэнні ці дадатковыя пастаўкі [2]. Барэгару было зразумела, што да гэтага часу ў бухту ўжо прыйдуць караблі. 12 красавіка памочнік Барэгара перадаў Андэрсану, што яны адкрыюць агонь на працягу адной гадзіны [2]. У заяўлены час пачаўся абстрэл форта, Андэрсан згадзіўся на перамір'е, а 13 красавіка форт здаўся.

Літаратура

1 Johnson, L.H. Fort Sumter and Confederate Diplomacy / L.H. Johnson // The Journal of Southern History. – 1960. – Vol. 26, № 4. – P. 441–477.

2 Gen. P.G.T. Beauregard to Maj. Robert Anderson [Electronic resource]// Civil War Trust. – Mode of access : <https://www.civilwar.org/learn/primary-sources/gen-p-g-t-beauregard-maj-robert-anderson>. – Date of access : 07.04.2018.

Я. Н. Захаренко

Науч. рук. **Н. В. Корникова,**

ст. преподаватель

МУЗЕЙ-КВАРТИРА ГЕРОЯ СОВЕТСКОГО СОЮЗА З. М. ТУСНОЛОБОВОЙ-МАРЧЕНКО

Музей-квартира Героя Советского союза З.М. Тусноловой-Марченко, посвященный военной тематике, входит в состав Национального Полоцкого историко-культурного музея-заповедника.

Цель работы – характеристика музея-квартиры Героя Советского союза З.М. Тусноловой-Марченко. Источниками для написания работы являются материалы интернет-ресурсов, видеоисточники и иллюстративные материалы. Музей-квартира З. Тусноловой-Марченко был открыт 3 июля 1987 года в одной из комнат дома, где проживала Зинаида. Зинаида Михайловна – гордость Полоцка. Девушка во время Великой Отечественной войны за 8 месяцев боев вынесла с поля боя 123 раненых. Сама была ранена и в результате обморожения потеряла конечности. В 1957 году Зинаиде было присвоено звание Героя Советского Союза, в 1965 году она была награждена медалью имени Флоренс Найтингейл [1]. Под экспозиционную площадь в музее-квартире, посвящённой З. Тусноловой-Марченко, отведено 18 м² [2, с. 512]. Экспозиция музея насчитывает 165 экспонатов. Экспозиционные комплексы рассказывают о детстве Зинаиды, ее участии в боях, лечении в госпитале, дают представление о её семье и работе. Среди экспонатов: личные вещи, снимки и документы, грамоты, письма. Первый зал музея посвящен движению «За Зину Туснолову!» и жизни Зинаиды после войны. Часть экспозиции посвящена произведению Владимира Липского «Крутые вёрсты» – биографии Зинаиды Михайловны. В 2013 году музей-квартира был отреставрирован [1].

Музей-квартира Зинаиды Михайловны Тусноловой-Марченко – это музейное учреждение, которое проводит большую культурно-образовательную и воспитательную работу с населением. Благодаря данному музею учреждению современное поколение помнит и чтит одного из тех многих героев Великой Отечественной войны, который боролся за мир и наше светлое будущее.

Литература

1 Музей-квартира Героя Советского союза З.М. Тусноловой-Марченко [Электронный ресурс] / Режим доступа: <http://tusnolobova.polotsk.museum.by/>. – Дата доступа: 20.02.2018.

2 Республика Беларусь: в 6 т. / редкол.: Г.П. Пашков (гл. ред.) [и др.]. – Минск: БелЭн, 2006. – Т. 3. – 2006. – 896 с.